

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Kansantaloustieteen laitos
Tekijä-Författare-Author Niinimäki, Juha-Pekka		
Työn nimi-Arbetets titel-Title Bank Panics, Deposit Insurance and Liquidity		
Oppiaine-Läroämne-Subject Kansantaloustiede		
Työn laji-Arbetets art-Level Väitöskirja	Aika-Datum-Month and year 2000-03-01	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Väitöskirjan aiheena on pankkitoiminnan säännöstely, erityisesti talletuspaot (pankkipaniikit), talletusvakuutus ja likviditeetti. Aihetta tutkitaan viiden pankkien toimintaa kuvaavan teoreettisen mallin avulla, joiden lisäksi ensimmäisessä luvussa luodaan katsaus kirjallisuuteen. Toisessa luvussa käsitellään talletusvakuutuksen hinnoitteluongelmaa: vähäriskiset pankit joutuvat tukemaan korkeariskisiä tavanomaisessa vakuutusjärjestelmässä, jossa vakuutusmaksu on sama (riskistä riippumaton) kaikille vakuutuksen ottaville pankeille. Tutkimusvälineenä käytetään vakiintunutta vahinkovakuutusmallia, joka muokataan talletusvakuutuksen ominaisuuksia vastaavaksi. Luodaan vakuutusjärjestelmä, jossa jokainen pankki omatoimisesti valitsee riskiään vastaavan vakuutuksen. Tulokset osoittavat pankkien talletusvakuutuksen kysynnän riippuvan ratkaisevasti tallettajien kyvystä havaita pankkien välisiä riskieroja.</p> <p>Kolmannessa luvussa huomio kiinnitetään talletusvakuutuksen luomiin kielteisiin kannustinvaikutuksiin. Miten pankkikiilpailu vaikuttaa pankkien riskinottohaluun? Tarkastelu rajataan kilpailun äärimuotoihin: ensin pankin oletetaan olevan monopoli, sitten pankit kilpailevat luottoasiakkaista ja lopuksi kilpailu kohdistuu talletuksiin. Paljastuu että talletuskiilpailu johtaa kielteisimpiin kannustinvaikutuksiin. Tallettajat suosivat äärimmäistä riskinottoa, sillä he hyötyvät riskinotosta riippumatta siitä onnistuvatko riskihankkeet vai eivät. Riskinoton onnistuessa pankki kykenee maksamaan tallettajille korkean koron. Päinvastaisessa tapauksessa tallettajat saavat samansuuruisen korvauksen talletusvakuuttajalta.</p> <p>Neljännessä ja viidennessä luvussa etsitään ratkaisua talletuspakojen ongelmaan. Osoittautuu että pankki voi tarjota nopeasti nostettavia talletuksia ilman talletuspakojen vaaraa, jos se samanaikaisesti kerää riittävästi määräaikaistalletuksia, joilla on alhainen likvidisointiarvo. Talletuspaot voidaan siten estää ilman talletusvakuutusta. Näin vältetään myös vakuutuksen luomilta kielteisiltä kannustinvaikutuksilta. Kummassakaan esitettävässä mallissa pankki ei lisää talouden likviditeettiä, vaan muuttaa kiinteän likviditeetin omaavat sijoituksensa toisistaan poikkeavan likviditeetin omaaviksi talletuksiksi kasvattaen näin tallettajien hyvinvointia.</p> <p>Kuudennessa luvussa perehdytään pankin ja tallettajien (vaihtoehtoisesti pankin ja talletusvakuuttajan) väliseen kannustinongelmaan: pankin omistajien rajoitettu vastuu pankin sitoumuksista tekee liiallisen riskinoton omistajille kannattavaksi. Tutkimuksessa osoitetaan, miten sijoitusten ajallinen hajauttaminen - pankin luottosalkku koostuu pitkäaikaisista, eri ajankohtina myönnettyistä luotoista - ratkaisee kannustinongelman. Tässä yhteydessä ero pankin otto- ja antolainausajoissa (luottojen pitkäaikaisuus yhdistettynä talletusten lyhytaikaisuuteen) paljastuu optimaaliseksi. Luottojen pitkäaikaisuus estää pankkia muuttamasta nopeasti luottosalkkunsa sisältöä tallettajien kannalta kielteisellä tavalla. Talletusten likvidiys puolestaan antaa tallettajille mahdollisuuden nostaa varansa välittömästi luottotappioista kärsivästä pankista. Saatu tulos laina-aikaerojen optimaalisuudesta on päinvastainen kuin talletuspakomalleissa, joissa ero laina-ajoissa altistaa pankit talletuspaoille. Kuudennessa luvussa esitetyt tulokset tallettajat-pankki suhteesta ovat yleistettävissä myös muihin luotonantaja-yritys suhteisiin.</p>		
Avainsanat-Nyckelord-Keywords pankit - sääntely talletukset - riskit säästövakuutus - pankit maksuvalmius - talletukset		
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited		
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information Julkaisusarja: Helsingin yliopiston kansantaloustieteen laitoksen tutkimuksia		